

nyt fra...

FOREDRAGSFORENINGEN
Medlemsinformation september 2017

GRÆSSET FORTVIVLER IKKE

Mod høst

*Rugen bøjer sine vipper,
overvældet, mæt af sol.
Jorden er igen begyndt at
hælde mod den kolde pol.*

*Svaleunger balancerer
på en tynd elektrisk tråd,
høstens vide udsyn får dem
til at pippe svalegråd.*

*Flere natteskyer driver
over månens skarpe horn.
Morgenduggens dråber hænger
tungere i græs og korn.*

*Somrens store længsel efter
blomst og modenhed er endt,
sindet nu imod de sidste
lyse nætters sødme vendt.*

*Gavlens rose samler hele
somrens fylde i sin glød,
det er dagen før den gyldne
mark forvandler sig til brød.*

Lars Busk Sørensen, 1986

«Vestindien

– en dansk koloni 1672 - 1917«

Den 31. marts 2017 var det præcis hundrede år siden, Dansk Vestindien blev overdraget til USA. Historiker og forsker ved Rigsarkivet Erik Gøbel gæster foreningen onsdag den 4. oktober.

Han vil fortælle om Dansk Vestindiens historie fra start til slut og om situationen i dag på de tre øer. I foredraget fortælles den spændende historie fra den vanskelige kolonisering af St. Thomas, inddragelsen af St. Jan og opdyrkningen af sukkerøen St. Croix. Basis for kolonisamfundet var dels sukkerproduktion dels handel og søfart. Slaver var en nødvendig arbejdskraft, og danske skibe førte omkring 120.000 slaver over Atlanten fra Afrika. Peter von Scholten afskaffede slaveriet i 1848, og derefter gik det gradvist ned ad bakke for kolonien. Efter flere forgæves forsøg blev øerne endelig solgt i 1917. Det skete efter den første folkeafstemning nogensinde herhjemme.

Dansk Vestindien eller De Vestindiske Øer var en dansk koloni i Caribien bestående af øerne Sankt Thomas, Sankt Jan (eng. Saint John) og Sankt Croix. Det danske kompagni Vestindisk-guineisk Kompagni annekterede de to ubeboede øer Skt. Thomas i 1672 og Skt. Jan i 1718. I 1733 blev Skt. Croix købt fra det franske vestindiske kompagni. De tre øer blev i 1755 overtaget af kongen af Danmark-Norge fra det reelt fallerede kompagni. Dansk Vestindien var besat af

Velkommen til ny foredragssæson

En ny foredragssæson indledes snart, og bestyrelsen kan præsentere et program med alsidighed og spændende foredrag. Fantastiske foredragsholdere med holdninger, vid og humor. Fortid - nutid - fremtid. Samvær - fællessang - nærvær - dialog. Hør dem - mød dem i kultur- og forsamlingshuset Græse gl. Skole. Tradition og fornyelse vil gå hånd i hånd i foreningens sæson nr. 127!

Bestyrelsen glæder sig meget til at se såvel gamle som nye medlemmer.

Storbritannien i perioden 1802–1803 og 1807–1815 i forbindelse med Englandskrigene.

Hensigten med den danske kolonisering i Vestindien var at udnytte den lønsomme trekantshandel, som gik ud på at eksportere skydevåben og andre industrivarer til Afrika i bytte med slaver, som derefter blev fragtet til øerne i Vestindien for at bemande sukkerplantagerne. Slutetapen i trekanten var fragt af sukker og rom til hjemlandet. Økonomien i Dansk Vestindien var fuldstændig baseret på slaveri. Efter et oprør blev slaveriet officielt afskaffet i 1848, og da gik plantagedriften i Dansk Vestindien yderligere ind i en økonomisk nedgangsperiode, og i 1852 blev et salg af Dansk Vestindien første gang debatteret i Rigsdagen.

Danmark prøvede i flere omgange at sælge eller bytte De Vestindiske øer væk i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet, til henholdsvis USA og Det tyske forbund. Øerne blev til sidst solgt for 25 millioner dollars til USA, som overtog administrationen 31. marts 1917 og gav dem navnet De amerikanske jomfruøer.

I dag lever ca. 120.000 mennesker på øerne. De tre øers danske fortid skinner endnu tydeligt igennem på mange måder. Der står velbevarede danske bygninger overalt. Byerne og deres gader har bevaret de gamle danske navne. De danske kirkegårde med deres mange hjemligt udseende gravsten findes stadig. Og ikke

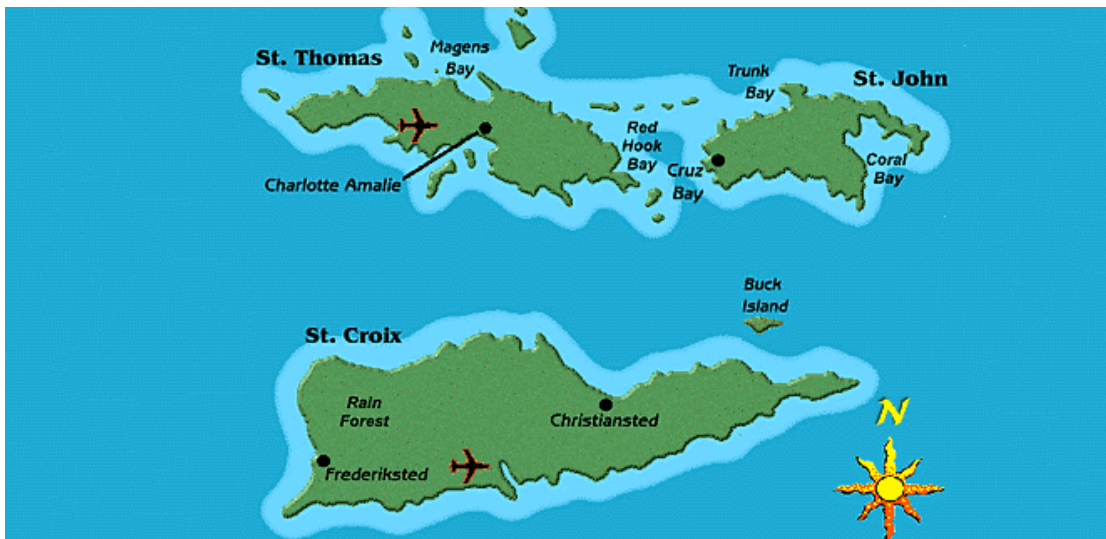
så få af indbyggerne bærer danske navne som Hansen og Pedersen.

Aftenens gæst Erik Gøbel har i 40 år forsket i vore gamle tropekoloniers historie. Han har siden 1999 ledet arbejdet med at registrere og tilgængeliggøre de 1,5 hyldekilometer vestindiske arkivalier i Rigsarkivet. Arbejdet blev færdigt tidligere her i jubilæumsåret på www.virgin-islands-history.org.

I 2013 blev Erik Gøbel belønnet for sit meget omfangsrige søfartshistoriske forfatterskab, der retter sig mod såvel et bredt publikum som fagfolk. Kaptajn H.C. Lundgreens Legat, er på 10.000 kroner og blev uddelt af Dansk Forfatterforening.

Erik Gøbel har i øvrigt skrevet mange bøger og artikler om de gamle danske tropekolonier og om handel og søfart. Andre forskningsområder er de internationalt berømte øresundstoldregnskaber 1497-1857, som er på Unescos liste over skriftlig verdenskultur, og Danmark-Norges historie.

Foredraget begynder kl. 19.30. Dørene er åbne fra kl. 18.45.

GENERALFORSAMLING 2016

Foreningens ordinære generalforsamling er afholdt den 30. august og vil blive omtalt i næste nyhedsbrev.

MEDLEMSKONTINGENT OG ENTRÉPRIS

Medlemskontingentet kr. 100 pr. person. Entrépris til foredragsaftener kr. 100 for medlemmer og kr. 125 for ikke medlemmer. Heri er inkluderet kaffe- og kagebord.

Kontingentet kan overføres via netbank til Foredragsforeningens konto i NORDEA: Reg.nr. 2670. Kontonr. 0401 223 495. HUSK venligst at oplyse dit/jeres medlemsnummer.

Kontingentindbetaling bedes venligst foretaget senest den 26.9.2017. Når indbetalingen er foretaget, udleveres medlemskortet ved indgangsbordet første gang, du/l deltager i en foredragsaften.

For god ordens skyld kan det oplyses, at det naturligvis fortsat er muligt at betale kontingent kontant ved indgangsbordet til et arrangement.

FORHÅNDSTILMELDING TIL FOREDRAGET SENEST SØNDAG DEN 1. OKT. KL. 18

Navn

Tlf

Træffes bedst

Forhåndstilmelding kan også foretages via email: info@foredragsforeningen.dk

Husk venligst altid at oplyse dit medlemsnummer.

Tilmelding via e-mail bekræftes altid med svarmail indenfor 3 dage, så du er sikker på, at vi har modtaget din tilmelding.

Der kan kun reserveres til førstkommende foredragsaften, og medlemskab er en forudsætning.

Oplysninger om Foredragsforeningen kan fås hos formand Jan Sjøstrøm, tlf. 21261231 eller kasserer Margit Juel, tlf. 51225177.

Du kan modtage "NYT" fra Foredragsforeningen "digitalt".
Tilmelding: info@foredragsforeningen.dk

Grafisk tilrettelæggelse: www.farza.dk - produktion: Margit Juel, e-mail: margit-juelj@mail.dk